

MINISTERUL EDUCAȚIEI

LITERA

Maria Mariana Gheorghe

Irina Ema Săvuță

Aurel Constantin Soare

Istorie

6

Manual pentru clasa a VI-a

Deșteaptă-te, române!

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată, croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani.

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viața-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

CUPRINS

<i>Recapitulare inițială</i>	7
UNITATEA 1. CĂLĂTORII ȘI CĂLĂTORII • EUROPA ȘI LUMEA NOUĂ	13
Călătoriile și percepția spațiului în Evul Mediu; mijloace de transport.....	14
Marile descoperiri ale europenilor: drumuri și teritorii; consecințe asupra vieții oamenilor.....	18
Studiu de caz: • <i>Lumea Nouă</i> : cunoaștere, misionarism și exploatare.....	20
Fișe de lucru.....	24
RECAPITULARE	27
EVALUARE	28
UNITATEA 2. GENEZA SPIRITULUI MODERN	29
Renașterea: geneza spiritului modern, umanismul.....	30
Studiu de caz • Leonardo da Vinci și Michelangelo Buonarroti.....	32
Studiu de caz • Giordano Bruno și Galileo Galilei.....	36
Studiu de caz • Niccolò Machiavelli.....	38
Studiu de caz • William Shakespeare.....	39
Reforma. Contrareforma.....	42
Studiu de caz • Barocul.....	44
Absolutismul.....	48
Studiu de caz • Soliman Magnificul.....	50
Studiu de caz • Ludovic al XIV-lea. Palatul de la Versailles.....	51
Studiu de caz • Petru cel Mare.....	53
Fișe de lucru.....	57
RECAPITULARE	59
EVALUARE	60
UNITATEA 3. SPRE O NOUĂ SOCIETATE	61
<i>Revoluția Glorioasă</i>	62
Iluminismul – rațiune, drepturi, implicarea oamenilor în viața publică.....	66
Studiu de caz • Montesquieu, J.J. Rousseau, Voltaire.....	68
Viața cotidiană. Opinia publică în secolul al XVIII-lea.....	72
Constituirea SUA. <i>Declarația de Independență</i> . Constituția.....	76
Revoluția franceză. De la supus la cetățean.....	80
Studiu de caz • <i>Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului</i>	83
Napoleon I și răspândirea ideilor Revoluției franceze în Europa.....	86
Revoluția industrială. Impactul în viața oamenilor.....	90
Fișe de lucru.....	94
RECAPITULARE	97
EVALUARE	98
UNITATEA 4. SECOLUL NAȚIONALITĂȚILOR	99
Statele moderne: revoluție și emancipare națională.....	100
Studiu de caz • 1848 în Europa.....	102
Studiu de caz • Românii și modernitatea.....	104
Studiu de caz • Formarea statelor naționale în secolul al XIX-lea: Germania.....	106
Epoca victoriană. <i>La Belle Époque</i>	110
Fișe de lucru.....	114
RECAPITULARE	117
EVALUARE	118
RECAPITULARE FINALĂ	119
EVALUARE FINALĂ	127
Soluții.....	128

COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE, CONFORM PROGRAMEI ȘCOLARE PENTRU DISCIPLINA ISTORIE, CLASA A VI-A, APROBATĂ PRIN OMEN NR. 3393/28.02.2017

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor despre timp și spațiu
  - 1.1. Localizarea în spațiu a lumii cunoscute în diferite perioade istorice
  - 1.2. Utilizarea coordonatelor temporale referitoare la faptele și procesele istorice
2. Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice
  - 2.1. Utilizarea adecvată a termenilor istorici/limbajului de specialitate în prezentarea unui fapt/proces istoric
  - 2.2. Utilizarea gândirii critice în analiza surselor de informare
- 2.3. Identificarea elementelor de cauzalitate prezente în surse variate
3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale
  - 3.1. Utilizarea dialogului intercultural
  - 3.2. Asumarea cooperării în grupuri de învățare
  - 3.3. Descrierea consecințelor deciziei și acțiunii umane
4. Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare învățării permanente
  - 4.1. Utilizarea informațiilor cu ajutorul resurselor multimedia
  - 4.2. Asumarea critică a unui set de valori recunoscute social

PREZENTAREA MANUALULUI

VARIANTA TIPĂRITĂ

PAGINĂ DE PREZENTARE A UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

PAGINI DE LECȚII (CONȚINUT)

RECAPITULARE • EVALUARE SUMATIVĂ

Aplicații pentru sistematizare și consolidare

Itemi de evaluare

Sursă istorică

Secvență de autoevaluare

VARIANTA DIGITALĂ

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări. Activitățile multimedia interactive de învățare (AMII) aduc un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare. Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

AMII ANIMAT

cuprinde animații sau filme, activități care se găsesc în partea de jos a paginii. Pentru vizionare, se activează butonul **Redă** (▶).

AMII STATIC

cuprinde desene, fotografii, simboluri, informații suplimentare care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare.

BUTOANE FOLOSITE ÎN VARIANTA DIGITALĂ

AJUTOR

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

CUPRINS

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de conținuturi/lecții.

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

AMII INTERACTIV

- cuprinde exerciții de alegere duală, de alegere multiplă, de asociere, de completare, de ordonare situate în partea de jos a paginii.
- butoanele de validare sunt: **Resetează** (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și **Verifică** (prin care se verifică rezolvarea).
- utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat.

RECAPITULARE INIȚIALĂ

- RECONSTITUIREA TRECUTULUI
- INSTRUMENTELE ISTORICULUI

▶▶▶▶ I. Știu să identific o sursă istorică

Pentru a reconstitui trecutul, istoricii folosesc diferite mărturii (surse istorice): obiecte, texte, vestigii ale monumentelor etc. Sursele istorice pot fi **scrise** (inscripții, documente, cărți, hărți)/**nescrise** (unelte, arme, vase, podoabe, construcții etc.), **vizuale, oficiale** (documente) sau **neoficiale** (scrisori, jurnale etc.).

Istoricii, la rândul lor, realizează alte tipuri de documente: hărți, frize cronologice (axe), reconstituiri.

Sursele istorice se împart în două mari categorii:

- a. primare** – sunt acele mărturii apropiate de faptul, evenimentul despre care se vorbește și pe care îl descriu în mod direct, de la „fața locului”;
  - b. secundare** – sunt acele texte care colectează și sintetizează informații din alte surse. Prin urmare, ele prezintă opinii ale unor persoane care nu au participat la evenimentul despre care relatează.
- ▶ Privește cu atenție sursele **A–C** și stabilește dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false:
- a.** Sursa **C** este o sursă primară.   **b.** Sursa **B** este o sursă scrisă.
  - c.** Sursa **A** oferă informații despre viața cotidiană.

A. Locuință neolitică

B. Forumul roman

C. Cartea Morților, papirus egiptean

Axă cronologică

▶▶▶▶ II. Știu să citesc/să prezint un document

Ritmurile timpului

„Ritmul zilei era reglat, pentru țărani, de mersul soarelui pe cer, sau de clopotele mănăstirii din apropiere, care trăgeau din trei în trei ore. Pentru țăran, ziua începea odată cu răsăritul soarelui; pentru călugări, la miezul nopții. Noaptea, clopotarul mănăstirii se orienta după poziția astrelor – dacă cerul era senin sau după durata arderii unei lumânări de o anumită dimensiune (o noapte de iarnă se împărțea în trei lumânări) sau după numărul de pagini anumit pe care le citea. În timpul zilei, se folosea frecvent de un cadran solar. O variantă nouă a modului de măsurare a timpului și de împărțire a zilei a apărut în secolul al XIII-lea, în câteva centre manufacturiere textile din Franța (Amiens, Douai, Saint Omer), unde un clopot al orașului ritma oficial munca trăgând de patru ori pe zi (marcând începerea, întreruperea pentru masă, reluarea și încetarea lucrului).”

(Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*)

- ✓ Titlul documentului/sursei istorice = **Ritmurile timpului**
- ✓ Tipul documentului/sursei istorice (scrisă/nescrisă/vizuală, text, imagine, obiect) = **text/sursă istorică scrisă**
- ✓ Titlul operei = **Istoria culturii și civilizației**
- ✓ Aatorul = Textul a fost scris de **Ovidiu Drimba**. Dacă nu se cunoaște aatorul, putem spune că aatorul unui text este necunoscut.
- ✓ **Data (secolul al XIII-lea)** este extrem de importantă în istorie pentru că ne permite să facem legătura cu contextul istoric și cu alte evenimente din epocă.

»»»» III. Știu să mă orientez în timp

Cunosc cifrele romane

I	II	III	IV
1	2	3	4
V	VI	VII	VIII
5	6	7	8
	IX	X	
	9	10	
<hr/>			
L	C	D	M
50	100	500	1 000

Cunosc unitățile de măsurare a timpului istoric

- 1 an = 365 sau 366 de zile.
- 1 deceniu = 10 ani.
- 1 secol = un veac = 10 decenii = 100 de ani.
- 1 mileniu = 10 secole = 100 decenii = 1 000 de ani.
- Prima jumătate a unui secol = primii 50 de ani: 1-50.
- A doua jumătate a unui secol = ultimii 50 de ani: 51-100.

Știu să calculez secolele și milenii

- $622+1 = 7 =$ secolul al VII-lea/mileniul I
- $1492+1 =$ secolul al XV-lea/mileniul al II-lea
- $2022+1 =$ secolul al XXI-lea/mileniul al III-lea

Știu să citesc și să utilizez (realizez) o axă cronologică

Axa cronologică se citește de la stânga spre dreapta. Epocile istorice sunt colorate diferit. Pe axă mai pot fi înscrise evenimente istorice. De exemplu, anul 1, nașterea lui Iisus Hristos. Înainte de anul 1, anii se socotesc descrescător, după anul 1, anii se socotesc în ordine crescătoare.

»»»» IV. Știu să mă orientez în spațiu

Imaginează-ți că Timpul și Spațiul sunt două personaje. Gândește-te cum ar arăta, cum ar fi îmbrăcate, ce ar spune, ce ar face etc. Reprezintă printr-un desen cele două personaje. Completează desenele cu mesaje pe care aceste personaje le-ar da oamenilor. Afișează împreună cu colegii desenele în clasă și realizați un tur al galeriei. Discutați cele observate.

»»»» Imi amintesc din clasa a V-a

Epoca pietrei

Epoca metalelor

Paleolitic

Mezolitic

Neolitic

Epoca bronzului

Epoca fierului

Orientul antic

Lumea greacă

Lumea romană

Geto-dacii

Civilizația islamică

EVUL MEDIU

VIAȚĂ ECONOMICĂ

Ocupații: agricultură, meșteșuguri, comerț, credit

Domeniul feudal

Orașul medieval

Satul medieval

TIMP ISTORIC
Secolele V-XV

SPAȚIU ISTORIC
Europa

SOCIETATE

- seniori
- vasali

Meșteșugari,
negustori

Feudali:

- nobili
- boieri

Țărani:

- liberi
- dependenți

Organizarea de stări

Societatea medievală

PRENUMELE TĂU

.....

**DEVIZA TA PENTRU
CLASA A VI-A**

.....

A.

B.

1. Blazonul personal

- Unde și ce ai învățat la istorie în clasa a V-a?
Scrie câte două exemple pentru fiecare context: la școală, acasă, pe stradă, în excursie, în mediul virtual.
- În imaginea **A** sunt noțiuni studiate în clasa a V-a.
Definește/Explică noțiunile și realizează apoi scurte enunțuri cu acestea.
- Completează, pe caiet, numerele corespunzătoare epocilor istorice din care fac parte cele șase reprezentări ale imaginii **B**. Descrie și explică fiecare imagine.
 1. Epoca străveche   2. Antichitate   3. Evul Mediu
- Transcrie pe caiet și completează enunțurile de mai jos cu noțiunile corespunzătoare.
  - Zona geografică ce include N-E Africii și S-V Asiei în care au apărut primele civilizații se numește _____
  - În această zonă a apărut și prima formă de scriere, numită _____
  - Piramidele sunt mormintele faraonilor, conducătorii statului _____
  - Primul cod de legi din lume a fost realizat în timpul domniei regelui _____
  - Religia monoteistă a poporului evreu se numește _____
- Cu ajutorul diagramei Venn identifică asemănări și deosebiri între lumea greacă și lumea romană.

7. Privește cu atenție imaginile alăturate, transcrie în caiet și completează, după model, tabelul de mai jos.

Imagine	Describe imaginea	Precizează spațiul istoric	Menționează epoca istorică	Indică domeniul pe care îl reprezintă	Stabilește două asemănări și o deosebire între ceea ce prezintă cele trei imagini
A		Dacia			
B					
C					

8. Transcrie în caiet și completează, după model, schema de mai jos, indicând exemple pentru formele de organizare politică din Antichitate. Precizează care dintre acestea au continuat să existe și în Evul Mediu. Menționează câte un exemplu pentru fiecare forma de organizare politică precizată.

9. Tu ești o carte vorbitoare! Scrie povestea ta! Personajele principale sunteți tu și istoria. În paginile tale se regăsesc informații despre tine: caracteristici personale, abilități, valori, interesul tău față de disciplina istorie, personalități și evenimente istorice preferate.

Imi place .....

Activitatea mea preferată este .....

Abilitățile mele sunt .....

Personalitatea mea istorică preferată este .....

Evenimentul istoric care m-a impresionat cel mai mult este .....

Am ales aceste personalități și evenimente istorice, deoarece .....

Alături de celelalte cărți vorbitoare sunteți parte din Biblioteca Vie a clasei voastre!

► În anii anteriori ai folosit două instrumente pentru a învăța mai ușor: **Fișa de observare sistematică a activității și a comportamentului**, la sfârșitul fiecărei **unități de învățare**, și **Jurnalul de învățare**, la sfârșitul fiecărei ore de istorie. Nu uita să completezi, de fiecare dată, modelul care îți place cel mai mult!

►►►► **Fișa de observare sistematică a activității și a comportamentului**

Eu	Comunic cu profesorul și colegii	Colaborez/ Urmez instrucțiunile	Mă implic / Acționez	Îmi spun părerea	Cer ajutor când am nevoie	Respect regulile	Îmi rezolv sarcinile de lucru	Păstrez ordinea în spațiul meu de lucru
Niciodată								
Uneori								
Deseori								
Întotdeauna								

Eu	Deloc	Uneori/Deseori	Întotdeauna
Am contribuit la activitatea grupului.			
M-am concentrat pe sarcina de lucru.			
Mi-am argumentat opiniile.			
Am ascultat cu atenție.			
I-am încurajat pe ceilalți colegi.			

►►►► **Jurnalul de învățare**

Jurnalul de învățare reprezintă o colecție de însemnări, observații, gânduri ale unei persoane. Menționarea într-un jurnal a sarcinilor de învățare, a pașilor parcurși, a dificultăților și a reușitelor poate constitui un bun exercițiu de reflecție asupra propriului proces de învățare. Îți prezentăm mai jos câteva modele pe care sperăm să le folosești la orele de istorie.

A. Ce am învățat:

.....
 .....

Ce aplic:

.....
 .....

Ce mai vreau să știu:

.....
 .....

B.

Data	Activitatea	Observații/Reflecții	Comentarii/Întrebări

- C.**
- Ce am învățat nou din această lecție?
  - Cum mă simt când învăț la istorie?
  - Ce dificultăți am întâmpinat?
  - Dacă aș putea schimba ceva, ce aș schimba?

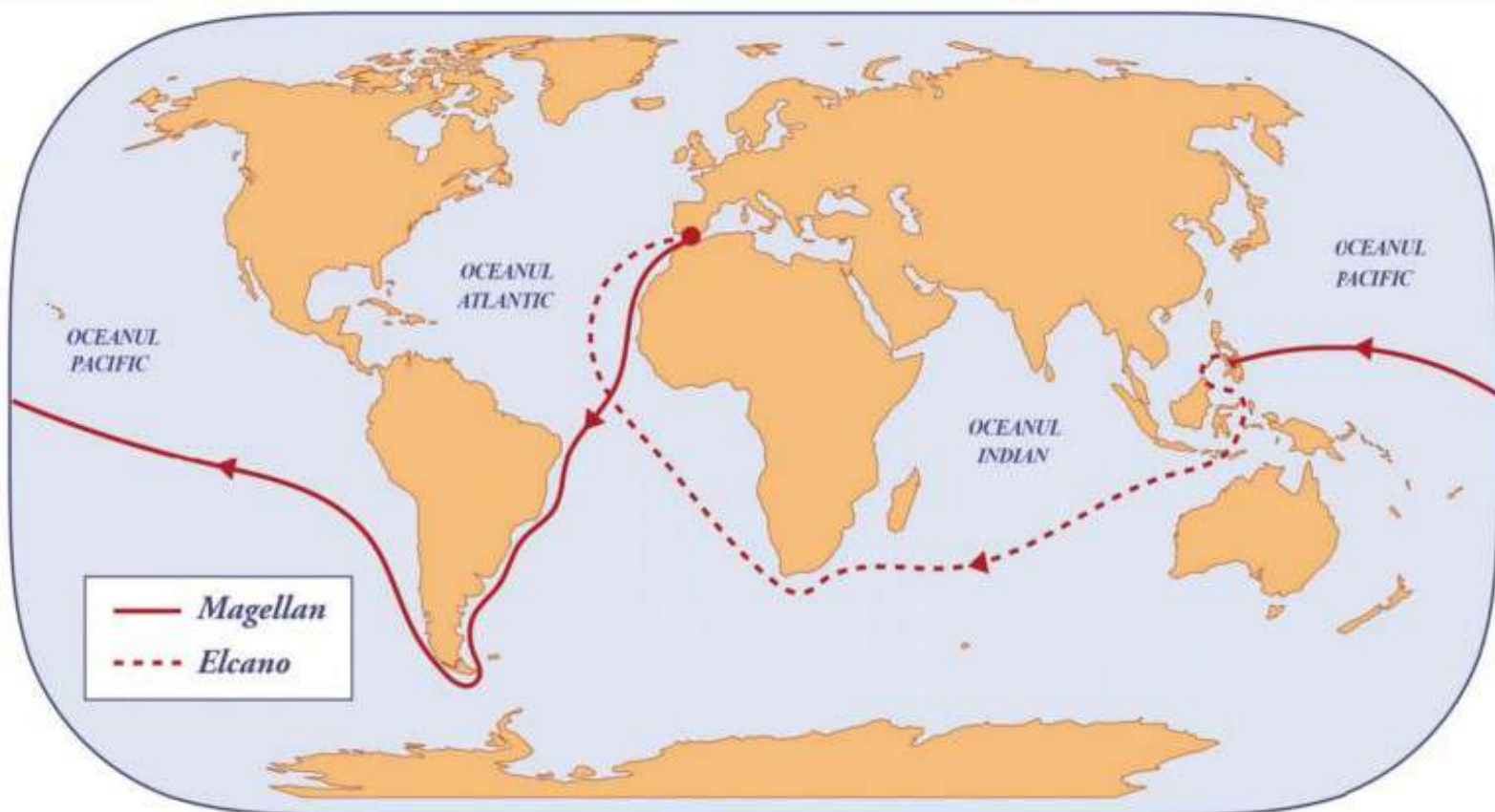
- Mi-a plăcut ..... De ce?
- Nu mi-a plăcut ..... De ce?
- Ce aș dori să înțeleg mai bine?
- Cum pot utiliza în viitor această experiență de învățare?

►►►► **Portofoliul**

Portofoliul sau „cartea de vizită a elevului” se compune din materiale obligatorii și opționale, selectate de elev sau cerute de profesor. Portofoliul poate fi realizat individual sau în grup. Acesta conține: teme, fișe individuale de studiu, proiecte, investigații, teste și lucrări scrise, chestionare, fotografii, autoevaluări, alte materiale.

CĂLĂTORI ȘI CĂLĂTORII • EUROPA ȘI LUMEA NOUĂ

UNITATEA 1

Sec. XIII
Călătoria lui
Marco Polo
în Extremul Orient.

1487-1488

Bartolomeo Diaz
devine primul
european care
ajunge în
sudul extrem
al Africii.

1492-1493

Prima călătorie
a lui Cristofor
Columb în
Lumea Nouă
(America).

1497-1498

Vasco da Gama
descoperă un
nou drum spre
India prin ocolul
Africii.

1519-1521

Magellan devine
primul european
care traversează
Oceanul Pacific.

1521-1522

Juan Sebastián
Elcano încheie
călătoria lui Magellan,
fiind primul om
care a navigat în
jurul lumii.

Competențe specifice: 1.1.; 1.2.; 2.1.; 2.2.; 2.3.; 3.1.; 3.2.; 3.3.; 4.1.; 4.2.

Cuprins

- ▶ Călătoriile și percepția spațiului în Evul Mediu; mijloace de transport
- ▶ Marile descoperiri ale europenilor: drumuri și teritorii; consecințe asupra vieții oamenilor
- ▶ **STUDIUL DE CAZ. Lumea Nouă:** cunoaștere, misionarism și exploatare

Ce vei reuși să faci?

- să localizezi în spațiu și în timp fapte și procese istorice;
- să utilizezi adecvat termenii istorici;
- să analizezi surse scrise sau vizuale;
- să identifice elemente de cauzalitate;
- să cooperezi în grupurile de învățare;
- să utilizezi informații cu ajutorul resurselor multimedia.

CĂLĂTORIILE ȘI PERCEPȚIA SPAȚIULUI ÎN EVUL MEDIU. MIJLOACE DE TRANSPORT

Dicționar

Astrolab = instrument de orientare care permite calcularea latitudinii în funcție de înălțimea astrelor; inventat de arabi și perfecționat la sfârșitul secolului al XIV-lea.

Portulan = hartă a porturilor.

Mirodenie = condiment exotic, aromat sau picant, adesea foarte rar și scump, sub formă de frunze, coji, flori, fructe, rădăcini, proaspete sau uscate (piper, scorțișoară, lemn-dulce, vanilie, ienibahar, ghimbir etc.).

Nicholas Roerich, *Oaspeți de peste mări* (vikingii), pictură în ulei, 1901

Personalități

Marco Polo (circa 1254-1324) a fost un comerciant venețian, cunoscut prin relatările sale despre o călătorie în China, în cartea intitulată *Diversitatea Lumii, Cartea Minunilor* sau *Milionul*. În relatările sale menționează anul 1271 ca dată de plecare în lunga călătorie către China, stabilindu-se pentru aproape 24 de ani la curtea conducătorului mongol Kubilai Han. Încă din timpul vieții lui Marco Polo și până astăzi au existat îndoieli despre autenticitatea relatărilor, pentru că nu sunt menționate nici zidul chinezesc și nici tiparul, care era răspândit în China în acea perioadă.

Cunosc și înțeleg

Spațiu

Pentru mult timp, lumea cunoscută de europeni, în Antichitate și în Evul Mediu, era compusă din trei continente: **Europa, Asia și Nordul Africii**. Lumea părea mare, greu de cuprins la pas sau cu mijloacele de

Harta lumii. Copie după o hartă arabă realizată în secolul al XII-lea

transport existente la acea vreme. Europa Occidentală era văzută ca un centru al civilizației umane, alte regiuni fiind considerate exotice. Concepția despre Pământ era departe de cea actuală; atât pentru călătorii și geografii europeni, cât și pentru cei arabi a fost important să-și depășească cunoștințele, să îndrăznească să descopere noi orizonturi.

Indică o asemănare și o deosebire între harta de mai sus și o hartă a lumii din zilele noastre.

Călătoriile

Dintotdeauna, oamenii și-au dorit să călătorească, să descopere noi teritorii și resurse, să facă comerț sau să exploateze regiuni îndepărtate, iar acest fapt a dus la călătorii pe mari distanțe, pe uscat sau pe mare, dar și la dezvoltarea unor noi mijloace de transport și a tehnologiilor necesare acestora. Vikingul **Erik cel Roșu** descoperea, în secolul al X-lea, Groenlanda, iar fiul său, **Leif cel Fericit (Eriksson)**, realiza prima traversare a Oceanului Atlantic cunoscută în istorie și ajungea pe țărmul nord-estic al Americii de Nord. Călătorii arabi, ca **Ibn Battuta**, dar și europeni, ca **Marco Polo** și, mai târziu, **Afanasie Nikitin** au ajuns în Extremul Orient.

Perfecționarea mijloacelor de orientare (busola, astrolabul, portulanele etc.) va favoriza marile călătorii din secolele al XV-lea și al XVI-lea.

Mijloace de transport

Domesticirea calului și inventarea roții (Mesopotamia, mileniul IV î.Hr.) vor contribui la dezvoltarea mijloacelor de transport.

Alături de folosirea forței animalelor (cal, măgar, cămilă, elefant etc.), oamenii au construit **care, căruțe, trăsuri**, pentru călătoria pe uscat, sau **bărci și corăbii**, pentru călătoria pe ape. Odată ce și-au îmbunătățit mijloacele de orientare în spațiu și de transport extinzându-le și pe apă, oamenii au descoperit noi drumuri, noi zone, noi obiceiuri și religii, noi popoare și civilizații.

Descopăr

Studiază cu atenție sursele de mai jos și răspunde la următoarele cerințe.

A. „Înainte de secolul al XV-lea, mirodeniile erau parte importantă a comerțului cu mărfuri asiatice, însă această activitate era mijlocită de către negustorii din Orientul Mijlociu și din nordul Africii.

O parte considerabilă a istoriei lumii moderne este istoria mirodeniilor, iar povestea începe cu o plantă agățătoare, deloc atrăgătoare, care creștea odată numai pe coasta Malabarului din estul Indiei. Această plantă se numește *Piper nigrum*. Dacă ne-ar fi înfățișată în starea ei naturală, aproape cu siguranță ne-am chinui să ghicim de ce este importantă, dar ea este sursa tuturor celor trei tipuri de piper adevărat, negru, alb și verde.”

(Bill Bryson, *Acasă. O istorie a vieții private*)

B. Harta mirodeniilor

1. Numește un spațiu geografic precizat în sursa **A**.
2. Menționează numele unei mirodenii prezentate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**.
3. Numește și alte mirodenii prezentate în sursa **B** utilizate astăzi în bucătăria ta.
4. Utilizând mijloacele de transport din sursa **C**, calculează durata unei călătorii de la București la Londra (circa 2500 de kilometri). Precizează mijloacele de transport pe care le vei folosi.

Mersul pe jos 18 kg
 5 km/h
 30 km/zi

Calul 125 kg
 8 km/h
 60 km/zi

Cămila 160 kg
 5 km/h
 40 km/zi

Carul 1 tonă
 3 km/h
 25 km/zi

Barca trasă de cai 50-100 tone
 4 km/h
 35 km/zi

Corabie cu un singur catarg 15-300 tone
 13 km/h
 150 km/zi

Caracă (secolul al XV-lea) 500-1500 tone
 10 km/h
 130 km/zi

C. Evoluția mijloacelor de transport

Știu mai mult

- *Drumul mătăsii* este unul dintre cele mai cunoscute drumuri din lume. Menționat în secolul al II-lea î.Hr., dar sigur mult mai vechi, acesta făcea legătura între China și Europa.
- Nicolae Milescu Spătarul (1636-1708) este primul român care a călătorit în China. A fost numit „un Marco Polo” al secolului al XVII-lea.

